

مقطع تحصیلی: کارشناسی کارگاهی رشته عکاسی ترم: ۲ سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹
نام درس: کارگاه چیدمان و نورپردازی آتلیه نام و نام خانوادگی مدرس: زهرا رنجبر
آدرس مدرس: zahraranjbarfashami@gimal.com تلفن همراه مدرس: ۰۹۱۲۳۰۴۱۵۹۶

جزوه درس: کارگاه چیدمان و نورپردازی آتلیه مربوط به هفته: اول دوم سوم چهارم پنجم
دارد * ندارد $\square$ voice $\square$ ندارد $\square$ * ششم * power point $\square$ دارد $\square$ ندارد *
تلفن همراه مدیر گروه: ۰۹۲۸۲۷۸۰۰۵۲

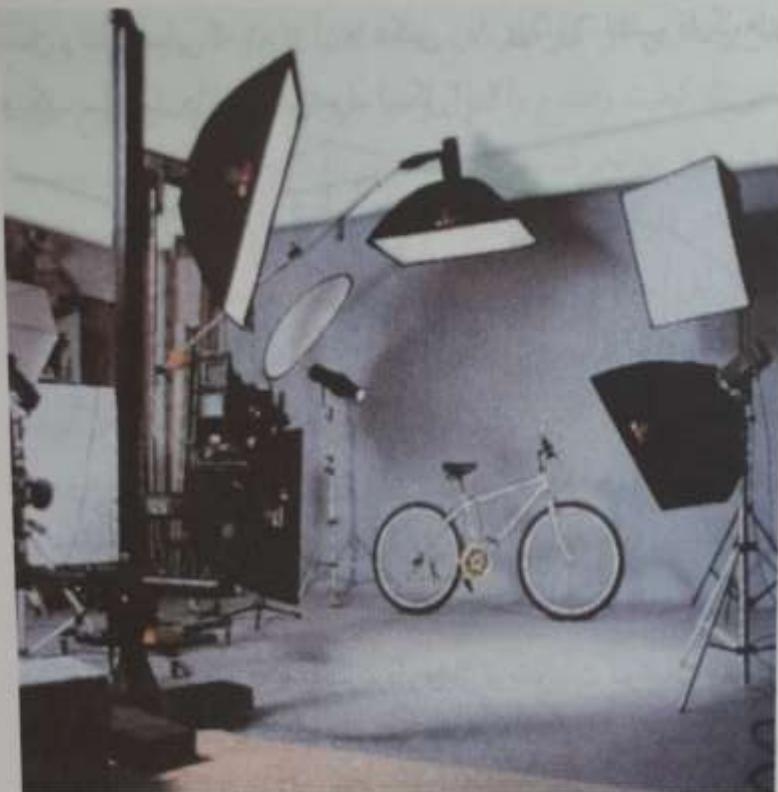
با سلام و تبریک سال نو خدمت دوستان امیدوارم در سلامتی کامل باشین جلسه ششم رو خدمتون ارایه میکنم سوالات و اشکالاتتون رو مطرح بفرمایید آرزو میکنم هر چه زودتر از شر این بیماری خلاص بشیم و بتونیم کلاسهایمون رو در آتلیه برگزار کنیم به امید دیدار شما عزیزان با تشکر زهرا رنجبر

عکاسی کارگاهی (استودیویی)

عکاسی کارگاهی یا استودیویی، گونه‌ای از عکس‌برداری است که در مکانی به نام «کارگاه» یا «استودیو» با وسائل و ابزار پیشرفته عکاسی و نورپردازی انجام می‌ذیرد. در این نوع عکاسی، تمام مراحل، با نظارت عکاس و با تمهدات و مقدمات از پیش تهیه شده انجام می‌گیرد و مانند برخی گونه‌های دیگر عکاسی همچون عکاسی خبری یا مستند، نیاز به عکس‌عمل‌های سریع و یا انجام اعمال فی الیاهه نیست. بدین ترتیب، در عکاسی کارگاهی می‌توان با آگاهی از نوع محصول یا موضوع مورد عکس‌برداری، اندازه، رنگ و سایر مشخصات ظاهری و کاربردی آن، اقدام به تهیه وسائل و ابزار مورد نیاز و نیز سازمانی و فضای ارائه مطلوب برای عکس‌برداری اقدام نمود (شکل ۱-۷).

بی‌شك دوق و استعداد هنری و مهارت و تسلط عکاس بر ابزار کار، در این نوع عکاسی، از اهمیت بالایی برخوردار است. در این گونه عکاسی همه امکانات و تمهدات، برای تولید و تهیه یک عکس با کیفیت زیاد که بیشتر دارای جنبه‌های کاربردی است، به کار گرفته می‌شود.

در عکاسی کارگاهی تنوع و گوناگونی موضوعات و شیوه‌های عکس‌برداری، از قابلیت بالایی

شکل ۱-۷-۱. یک کارگاه عکاسی تبلیغاتی حرفه‌ای

برخوردار است. به طوری که در یک کارگاه، از ساده‌ترین حجم‌ها و اشیا می‌توان جلوه‌های دیداری پیچیده و شگفت‌انگیز تهیه کرد (شکل ۱-۷).

کارگاه یا استودیو

برای ایجاد یک کارگاه یا استودیو مناسب برای عکاسی، مکانی نسبتاً وسیع و تجهیزاتی بیشتر فته و البته گران قیمت مورد نیاز است که عمده‌ترین آن‌ها عبارتند از:

- ۱- دوربین قطع بزرگ کارگاهی و پایه کارگاهی برای نصب دوربین بر روی آن.
- ۲- وسایل نوربردازی، شامل فلاش‌های کارگاهی (شکل ۳-۷) چراغ‌های نوربردازی، انواع بازنایانده‌ها، میز نور (میزکار)، وسایل سنجش نور (فلاش متر، نورسنج و ...).

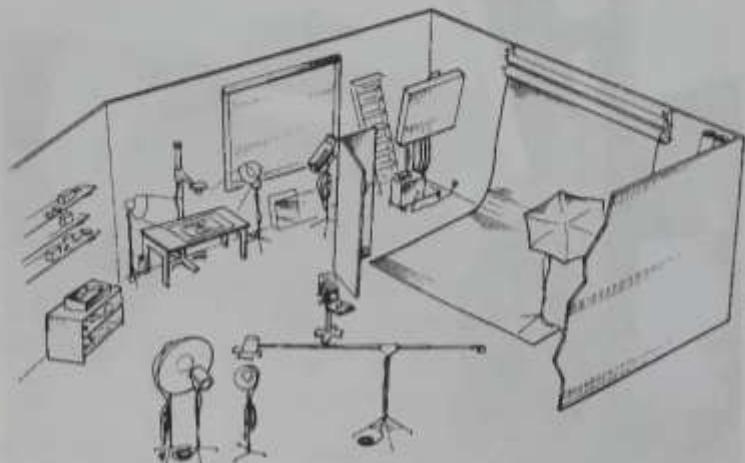
۳- وسایل صحنه‌آرایی، از قبیل انواع پس زمینه‌های رنگی، پارچه و برخی بافت‌های مناسب برای ارائه موضوعات، برخی وسایل تزئینی مناسب با نوع موضوع مورد عکس برداری.

و سعی و اندازه فضای کارگاه‌های عکاسی حرفه‌ای، به اندازه‌ای است که امکان عکس برداری از اشیای بزرگی همچون اتومبیل، یخچال، میلمان و ... در آن فراهم است به همین علت و برای آسانی

۱- Reflector

۲- Fon

حمل و نقل اشیایی که باید از آن‌ها عکس برداری نمود، اغلب کارگاه‌های عکاسی حرفه‌ای در طبقات همکف ساختمان‌ها ایجاد می‌شوند (شکل ۷-۲).

شکل ۷-۲- یک کارگاه
حرفه‌ای عکاسی تبلیغاتی

کارگاه‌هایی را که به عکس‌برداری از موضوعات کوچک یا صرفاً عکس چهره‌ی اشخاص می‌پردازند و نیازمند به کارگیری وسایل و تجهیزات گوناگون نیستند را می‌توان در فضاهای محدود و با وسعتی کم‌تر و یا در طبقات بالای ساختمان‌ها ایجاد نمود. به هر ترتیب، فضایی که برای یک کارگاه یا استودیو عکاسی در نظر گرفته می‌شود، باید به گونه‌ای باشد که جابجا کردن منابع نور پردازی و انسیا و موضوعات مورد عکس‌برداری در آن به راحتی امکان‌پذیر باشد و مانع از حرکت عکاس در اطراف موضوع به هنگام کار نشود. در این بخش تلاش شده است تا افزون برآشنایی با این گونه عکس‌برداری، اشاره‌هایی نیز به عکس‌برداری با امکانات بسیار کم و با دوربین‌های معمولی برای تهییه‌ی عکس‌هایی ساده در حد انجام تمرین‌هایی برای درس‌هایی مانند کارگاه گرافیک، صفحه‌آرایی، تصویرسازی و ... پشود (شکل ۷-۳).

شکل ۷-۳- یک استودیوی
کوچک خانگی

دوربین مناسب برای عکسبرداری در کارگاه
در عکسبرداری کارگاهی که کیفیت وضوح و کترل برخی شرایط نامناسب موضوع مورد
عکسبرداری بسیار اهمیت دارد و نیاز به تحرک سریع عکاس در هنگام عکسبرداری نیست،
دوربین‌های قطع بزرگ یا دوربین‌های کارگاهی بهترین نتیجه‌ها را به بار می‌آورند.
دوربین‌های قطع بزرگ، به دلیل استفاده از فیلم‌های با قطع بزرگ و بدنه قابل انعطاف که برای
کترل دقیق عمق میدان وضوح و پرسپکتیو طراحی شده‌اند و هم‌چنین به سبب دارا بودن لنزهای با
کیفیت و قدرت روشنایی و وضوح بسیار زیاد، اغلب برای کار در کارگاه مورد استفاده قرار می‌گیرند.
این دوربین‌ها به دلیل سنگینی وزن، بر روی سه پایه‌های بسیار قوی و یا پایه‌هایی چرخ‌دار موسوم به
«صلبی» قرار می‌گیرند. گسترش فناوری دیجیتال در زمینه‌ی عکاسی سبب شده است تا کارخانه‌های
سازنده‌ی دوربین‌های عکسبرداری، دوربین‌هایی با توانایی عکسبرداری با کیفیت بسیار زیاد را به
صورت دیجیتالی عرضه کنند. بیشتر دوربین‌های دیجیتال، امروزه به لنزهای ماکرو و توانایی درشت‌نمایی
اشیای کوچک مجهز شده‌اند. این امکان، توانایی شمارا برای عکسبرداری از موضوع‌های کوچک
یا درشت‌نمایی بخشی از یک موضوع به سادگی افزایش داده است. امکانات مربوط به تراز سفیدی نیز
که در این دوربین‌ها قابل تنظیم است و در کتاب عکاسی (۱) با آن آشنا شده‌اید، شمارا قادر می‌سازد
تا منابع نوری گوناگون را بدون نیاز به اصلاحات پیچیده‌ی دمای رنگ، فیلم‌ها و فیلترهای مربوط به
آن‌ها به کار بگیرید.

وسائل و تجهیزات نورپردازی

منابع نور مصنوعی شامل دو گروه اصلی نورهای تنگستن با نور متمدن (مانند انواع نورافکن‌ها)
و فلاش‌های کارگاهی با نور لحظه‌ای هستند که در کارگاه‌های عکاسی مورد استفاده قرار می‌گیرند.
به کمک این منابع نوری، می‌توان شرایط مطلوب برای نورپردازی به اشیای گوناگون و ایجاد جلوه‌های
بصری در ارائه هر چه بهتر موضوعات مورد عکسبرداری را فراهم نمود (شکل ۴-۷).

یک مجموعه نورپردازی شامل ۳ تا ۵ منبع نور است که در ایجاد نور مرکزی یا نور پخش مورد
استفاده قرار می‌گیرند. با توجه به چگونگی نورپردازی نیز این منابع می‌تواند کمتر یا بیشتر شوند.
نورهای تنگستن بیشتر در عکاسی سیاه و سفید کاربرد دارند. برای استفاده از این نورها در
عکاسی رنگی لازم است فیلتر اصلاح رنگ C۱۲ (آبی) به کار گرفته شود. اما فلاش‌های کارگاهی
می‌توانند برای هر دو نوع عکسبرداری سیاه و سفید و رنگی به کار گرفته شوند.

شکل ۴-۷- انواع نورافکن‌های
تنگستن و فلاش‌های استودیویی

با توجه به قدرت نوری و اصلاحات رنگی انجام گرفته در نور فلاش‌ها و هم‌جنین توانایی ایجاد برخی حالت‌های ویژه بصری، در اغلب کارگاه‌های عکاسی حرفه‌ای، از این گونه منابع نوری استفاده می‌شود. معمولاً نور فلاش‌های کارگاهی برای شدت‌های متفاوت قابل تنظیم است. برای سنجش میزان قدرت و شدت نور مناسب برای عکس‌برداری با نورهای تنگستن از نورسنج دستی و هنگام به کارگیری فلاش‌های کارگاهی، فلاش‌متر مورد استفاده قرار می‌گیرد. نورسنج‌ها و فلاش‌مترها در شکل‌ها و قابلیت‌های گوناگون ساخته شده‌اند و به کمک آن‌ها می‌توان منابع نوری را به طور جداگانه یا به صورت جمیعی مورد سنجش و ارزیابی قرار داده، میزان صحیح نور را بر اساس تنظیم سرعت شاتر و دیافراگم مناسب به سطح حساس رساند (شکل ۵-۷).

از جمله وسائلی که در کار نوربردازی در عکاسی کارگاهی مورد استفاده قرار می‌گیرند، سطوح گوناگون بازتابانده نور یا رفلکتورها^۱ هستند که با قرار دادن آن‌ها در مقابل منابع نوری، می‌توان از شدت نور منبع اصلی کاسته، نوری ملایم را به سطح موضوع مورد عکس‌برداری تاباند (شکل ۶-۷).

^۱- Reflector